Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Legenda Aurea - Cod. Aug. perg. 256

Jacobus <de Voragine>

[S.l.], [14. Jahrh.]

De sancto Ypolito

urn:nbn:de:bsz:31-66161

Visual Library

De p̄mo refrigio qđ ē desidiū celes
tis sic dic̄ maximꝰ l' ambr̄ scd̄m q̄sdā
libros. flexꝰ .n. bs laurentius igni
ū cremāta sentire potat q̄ sensib; padi
si refrigerium possidebat. Jacet hoc
aūt pedes tyranni cnusta caro corpus
exanime n̄ deicit̄ cū patit̄ ī tris
cū animꝰ demorat̄ ī cel. De .ij. refrigio
q̄ ē meditatio legis diuine sic dicit
max. ul. ambr. Dū x̄ cogitat p̄cepta
frigidū ē illi om̄e q̄ patit̄. De .iij. refri
gio. q̄ ē puritas ꝯsciē sic d̄ ardo͂ pro
fidō toĺans moribꝰ fortissim̄ martir extin
ctis; regnū celi ptractās refrigio ꝯ
sciē uictor exultat. Tribuit nichilomi
nꝰ ut maxim̄ ostendit tres incēdiores
p̄ q̄s ignes om̄s exteriores maiori īcen
dio supauit. P̄mū fuit fidei magnitu
do. Scd̄s ꝗ ardens dileccō. Terciꝰ uera dei
cognitio. q̄ ipm̄ tamq̄ ignis irradiauit.
De p̄mo igne sic d̄ max. l' Amb. Jugi
ter illo ardor fidei feruet ī tm̄ sup
plicii flāma frigescat. It̄ ec̄ saluato
ris igne feruore fidei legimꝰ ī terr. ig
ne͂ uenit mitter̄ ī trā. hoc igr̄ igne bs
laurenciꝰ accensus flāmar̄ n̄ sentit
īcendiū. De scd̄o igne sic d̄ idē amb.
ardebat extrinsecꝰ martir laur. tyrā
ni seuientis īcendiū. Sz maior illū
ītrinsecꝰ x̄ amoris flāma torrebit.
De t̄cio igne sic d̄. fortissimū mrtm̄
seuiētia psecutoris supare flāma
n̄ potuit. Q̄ longe ardenciori ūitatis
radiꝰ mens eiꝰ accensa feruebat. It̄
odio pfidie ⁊ amore ūitatis accensꝰ
apposita sibi extrinsec. flāmā aut n̄ sen
sit aut uicit. Habet at laurencius
scd̄m q̄sdā priuil. in plurib; .p̄mū ad
officiū. q̄ p̄mo ī uigilia sol. inter mres
hꝫ uigiliā. Sz uigilie scd̄m ipm̄ multa
commutationes hodie ī ieiunia cōmu
tata s̄. Causa aūt ut refert
ioh. beleth. q̄ ī festiuitatib; scōr
hoīes cū uxorib; ⁊ filiis ad eccl̄am cō
ueniebāt ⁊ ibi cū luminarib; pnoc
tabant. Sz q̄ multa adulteria in huiꝰ uigi
liis fiebāt statutū fuit ut uigilie ī
ieiuniū ꝯmutarent̄. Sz tn̄ antiquū nom̄
q̄ ē uigilie adhuc appel
lant̄. Scd̄m ē ī octauis ipse namq; cū
stepho hꝫ octauā īt̄ mres sic̄ mar
tinus īt̄ ꝯfessores. Terciū ē ī duplici
bꝫ antiphonis. q̄s solus ipse ⁊ paul.
hn̄t. Sz paul. hꝫ ꝓp̄ excellenciā p̄dicatio
nis iste ꝓp̄ excellenciā passionis.

Ypolitus. d̄r ab De sco ypolito
ypo q̄ ē sup ⁊ litos q̄ ē lapis
q̄ sup lapidē ul' ab ypon ⁊ polis q̄ ē
ciuitas uel ypolit. q. ualde politus. fu
it .n. sr̄ lapidē xp̄m bene fundat.
p ꝯstanciā ⁊ firmitatē. fuit ī ciuitate
supna p desideriū ⁊ nuditatē. fuit bn̄
politus p tormentor acerbitatē. De sco

Ypolitus postq̄ inune
corp laurencii sepeliuit. uenit
domū suā ⁊ dās pacē seruis ⁊ ancil
lis de sacramēto altaris q̄ iustinꝰ p̄sbr̄
obtulit cōicauit ⁊ apposita mēsa
p̄usq̄ cibū sumeret. uenientes mili
tes eū rapiūt ⁊ ad cesarē ducunt.
Quē uidens deciꝰ cesar subridens dix
it. Nūq̄d ⁊ tu magus fcūs es. q̄ corp
laurencii abstulisti. Cui ypolitus
hoc feci n̄ q. magus. sz ut x̄ianus. Tūc
deciꝰ furore replet̄ p̄cepit ut hitū quo
x̄ianꝰ utebat̄ expoliaret ⁊ os eius lapi
dib; tunderet. Cui ypolit. Non me
expoliasti sz magis uestisti. Cui de
cius. Q̄ tm̄ insipiens effcūs es. q̄ nu
ditatē tuā n̄ erubescis. Nec g̃ sac

De sco ypolito

ficta et viuos necari cum laurentio precepit.
Cui ypolitus. Exemplum merear beati
laurentii fieri quem tu ore polluto
ausus es nominare. Tunc decius fecit eum fu
stibus et pectinibus ferreis laniari
Ille autem se christianum esse voce clara confi
tebatur. Et cum tormenta hec derideret veste
militari qua antea utebatur eum vestiri
fecit hortans ut amicitiam et militia
quam pristinam recuperet. Cui ypolitus cum diceret
se christi militare. Decius ira repletus va
leriano prefecto eum tradidit ut omnes fa
cultates eius acciperet et diuersis tormentis
eum interficeret. Inuento quod tota eius familia
christiana esset adducti sunt omnes ante ipsum con
spectum. Et cum ad sacrificia cogerentur con
cordia nutrix ypoliti pro omnibus respondit
Nos cum domino nostro malumus mori pudi
ce quam viuere impudice. Cui valeria
nus. Genus seruorum non nisi suppliciis emen
datur. Tunc presente ypolito et gaudente
iussit eam cum plumbatis cedi quo
usque spiritum emisit. Dixitque ypolitus.
Gratias tibi ago domine quia nutricem meam
ante conspectum sanctorum premisisti. Deinde iuxta
extra portam tyburtinam valerianus ypoli
tum cum familia sua duci fecit. Ypoli
tus autem omnes confortans dixit fratres. Noli
te metuere quia ego et vos vnum dominum habe
mus. Iussitque valerianus ut in conspectu
ypoliti omnium capita amputarentur
ypoliti vero pedes ad colla indomiti
equorum fecit ligari et per carduos et tri
bulos tandiu trahi donec spiritum exala
uit. Corpora autem eorum iustinus presbiter rapu
it et iuxta corpus laurentii sepeliuit
Corpus vero concordie inueniri non po
tuit quia iactatum in cloacam proiectum. Mi
les autem quidam nomine porphirius extimans
credens beatam concordiam aurum et gem

mas in vestibus suis habere. Cui ille obside(?) lo
cum et secretum habeo et quod inuenio nuntiabo.
Cum ergo extractum fuisset et nichil inuenisset
miles ille protinus fugit et hyreneus voca
to quodam christiano nomine habundo corpus ad sanctum
iustinum detulit. Qui illud deuote suscipi
ens iuxta corpus sancti ypoliti et aliorum sepe
liuit. Quod valerianus audiens hyreneum
et habundum tenuit et ambos in cloaca
viuos necauit. Quorum corpora iustinus ra
puit et cum aliis sepeliuit. Post hec decius
cum valeriano in curru aureo ascendit
et pergunt ad amphiteatrum ut cruciet
christianos. Arreptus ergo decius a demonio
clamabat. O ypolite captiuus asper
sis victum me ducis. Valerianus similiter ex
clamabat. O laurenti igneis cathe
nis me ligatum trahis et statim va
lerianus exspirauit. Decius autem domum re
uersus eodem demone vexatus clama
bat. Adiuro te laurenti modicum cessa
a tormentis et sic mortuus est. Quod vi
dens uxor eius triphonia crudelis licet uideretur di
missis omnibus ad iustinum cum filia sua
cyrilla accessit et ab eo cum multis aliis
baptizari se fecit. Alia vero die dum
oraret triphonia spiritum emisit cuius
corpus iustinus presbiter iuxta corpus sancti ypoliti
sepeliuit. Audientes autem xlvii mi
lites quod regina et eius filia christiane fe
cissent venerunt cum uxoribus suis ad
iustinum presbiterum ut baptismum susci
perent quos omnes dyonisius qui iusto suc
cesserat baptizauit. Claudius autem
imperator cyrillam cum sacrificare nol
let iugulari fecit et ceteros milites de
collari quorum corpora in agro verano
ceteris sepeliunt. De hoc marty
re sic dicit ambrosius in prefatione beatus
martyr ypolitus christum vir ducem

ſidaus miles gr̄e ei uoluit q̄ dux in
luiū cō pbari b̄m laurētiū ſue cuſto
die mācipatū n̄ pſeuit ē ſʒ ſb̄ ſequit.
Qui cū theſauros ecc̄e diſquiret in
uēit theſaur̄ n̄ q̄ tyrāni eripet.
ſʒ quē pietis poſſideret. Inuenit
theſaur̄. Vn̄ ille diuitie putruiſſ.
ſpreuit fugeē tyrannu ut cū regi
gūi pbaret q̄ mollis n̄ ſugit ueri
bʒ diuellēt cāuſ. Bubulc̄ quidā
noīe petrus cū i feſto ſc̄e marie mag
dalene plauſtrū ⁊ boues ſequēres
ipos maledicēs urgēt p quas boues
⁊ cuncti aſſume aſſumūt ⁊ ipe pe
trus q̄ h inp tāt fiat ſupplicio acto
cioz requiret. Nam igitur eū arripu
ēdo q̄ cruribʒ ⁊ nerus tybia ⁊
cruribʒ ꝯſuptis oſſa patēt ⁊ ipe
tandē tybie aſia ꝯ page penitus
ſoluentur. Tūc ille ad ecclīam ſc̄i
b̄te uirginis accedens tybiā ipi
ingdā foramine ipi ecc̄e abſcon
dit ⁊ b̄tam uginē lacrimis ⁊ p̄abz
p ſua ſanitate rogabat ⁊ ecce noc
te qdā ugo b̄ta cū ſc̄o ypolito ei
iuiſione aſſuit ⁊ eidē ypolito ut
petio ſanitati pſtine reſtitueret
impauit. Statiq̄ b̄s ypolit tybiā
de foramine accipiēs loco ſuo ꝯ
ſurculū arbori ſtatī inſuit. In q̄
viſione tantos dolores ſenſit
ut ſuis clamoribʒ totā familiā
excitaret. Qui ſurgentes ⁊ lumē
accēdentes petrū duo tām ⁊ duas
tybias hr̄e ꝯſpiciūt ſʒ ſe deludi
putantes ipm iterū ⁊ iterū ꝯtrecta
bāt ⁊ via mēbra ipi ꝯſpicientes
hr̄e q̄ uerū excitaſſēt. Vn̄ hoc ꝯ
acciderit ſciſcitant. Sʒ ille eos ludē
exiſtimās tandē uictus rē uīdi ⁊

ſtupuit. Sʒ tū noua caro mollior q̄
vetuſta ad ſuſtinentiā corpis n̄ po
tāt exequari. Vn̄ ad publicationem
miraculi pānū claudicauit ⁊ tūc
iter b̄ta uirgo eidē apparens ſc̄o dix
ut q̄cqd curatiōi dē eēt ſuppleet. Cin
gulans ig̃ ⁊ ſe penitus ſanatū uidēs
reclusorium introiuit. Cui dyab̄ i ſpecie
mulr̄ multis frequentiſſime apparebat
⁊ nudā ei ſe ingerens q̄nto ille fortiꝰ re
ſiſtebat tanto illa ei ipudenti iacē
bebat. Cū ḡ ab illa plurimū uexaret
tandē ille ſtolā ſacerdotalē arripiēs
collū ei cinxit ⁊ mox dyab̄ abſcedēte
cadauer putridū i remanſit tāteq̄ fetor
ī exalabat ut nullꝰ q̄ h uidit ambi
geret q̄n corpꝰ alicuius mulieris funcē qd
dyab̄ aſſupſiſſet.

De aſſumptiōe Sc̄e Marie.

Aſſumptio
uginis marie qualiter
facta ſit ex quodā libello a
pocrifo q̄ Johi euāgeliſte aſ
cribitur edocetur. Apl'is naq̄ ob pdi
catōis grām diuerſas mūdi ſb̄ regiōibʒ re
gionis v'go b̄ta i domo iux̄ montē
ſyon poſita d̄r remanſiſſe. Oīaq̄ loca
filii ſui .ſ. loc baptiſmi. ieiunii aſce
ſionis paſſionis ſepulture reſurrēs q̄
ad uixit deuota mēte ſedula uiſitabat.
Et ſ ꝙ ait Epiphani. xxiiii. annis
poſt aſcenſionē filii ſui ſup uixit.
Refert ḡ q̄ b̄ta uirgo qñ xp̄m ꝯcepit
erat annorū. xiiii. ⁊ in quītodecīo
ipm pepit ⁊ manſit cū eo annis. xx
xiii. Et poſt mortē ꝯ ſi iūr annis
xxiiii. ⁊ ſ h q̄n obiit erat annorū
lxxii. ꝓbabili tn̄ uidetur q̄ alibi
legitur ut. xii. annis filio ſup uixit
⁊ ſic ſexageniaria ſit aſſumpta ē